

Tajemnice szpaka Mateusza

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Uczeń:

- zna treść lektury,
- przedstawia losy jednego z bohaterów,
- zna zasady redagowania opowiadania odtwórczego i twórczego.

b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- wybrać zdarzenia z fabuły powieści,
- selekcjonować informacje i uzasadniać swój wybór,
- relacjonować zdarzenia w porządku chronologicznym,
- tworzyć plan wydarzeń i opowiadanie.

2. Metoda i formy pracy

Praca z tekstem literackim, analiza dzieła filmowego, praca w grupach, drama.

3. Środki dydaktyczne

Kaseta lub płyta z adaptacją powieści.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel prosi uczniów o podanie skojarzeń do rzeczownika tajemnica.

Pomysły uczniowie zapisują na małych karteczkach. Następnie każdy prezentuje swój pomysł i układa kartonik w kole na podłodze. Kolejno układają kartoniki obok siebie. Karteczki z tymi samymi nazwami utworzą promienie. Uczniowie mają za zadanie odpowiedzieć, czy posiadanie tajemnicy jest rzeczą dobrą? Odpowiedź muszą uzasadnić.

Następnie nauczyciel pyta o bohaterów lektury, czy któryś z nich miał tajemnice. Jeśli tak, to czego dotyczyła ta tajemnica?

Notatkę uczniowie sporządzają pod kierunkiem nauczyciela. Może mieć ona formę tabelki (karta pracy - [załącznik 1](#)).

a) Faza realizacyjna

1. Następnie nauczyciel wraz z uczniami przypomina dzieje szpaka Mateusza.
2. Prowadzący może przeczytać fragment lektury lub zaprezentować wybrane epizody filmu *Akademia Pana Kleksa* w reżyserii Krzysztofa Gradowskiego.

3. Można przy tej okazji porównać dzieło literackie i film. Warto rozpocząć od wskazania cech obu dziedzin sztuki, np.

Cechy charakterystyczne literatury jako dziedziny sztuki:

- Utwór literacki opisuje rzeczywistość za pomocą słów, środków stylistycznych.
- Osoba opisująca świat przedstawiony w utworze literackim nazywana jest narratorem.
- Bohaterów poznajemy dzięki opisom, ocenom innych bohaterów lub na podstawie ich działania.
- Formami podawczymi, dzięki którym możemy wyobrazić sobie świat przedstawiony i postacie w nim występujące, są opisy i dialogi.

Film jako dziedzina sztuki:

- Podstawową formą przekazu jest obraz.
- Widzowie otrzymują gotowe obrazy narzucone przez twórców, muszą przyjąć je jako własne.
- Rzeczywistość opisywana jest poprzez obrazy.
- Bohaterów poznajemy dzięki kreacjom aktorskim.

b) Faza podsumowująca

Na zakończenie zajęć nauczyciel wraz z uczniami przygotowuje ramowy plan wydarzeń dotyczący historii szpaka Mateusza.

Następnie omawia pracę domową.

Warto przypomnieć uczniom, że komiks to zbiór rysunków przedstawiających bohaterów utworu w różnych sytuacjach. Rysunki te zawierają dialogi, monologi wewnętrzne bohaterów oraz ich rozmyślenia. Każdy rodzaj wypowiedzi jest inaczej zapisywany na rysunku.

5. Bibliografia

J. Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*, Wydawnictwo Siedmioróg, Wrocław 1999.

6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia

[załącznik 1](#)

BOHATER	TAJEMNICA BOHATERA

b) Zadanie domowe

Przygotuj komiks na podstawie planu przygotowanego w klasie.

Dla chętnych:

Przygotuj opowiadanie o losach Mateusza, wcielając się w postać szpaka. Nie zapomnij opisać przeżyć bohatera. Praca powinna liczyć przynajmniej 15 zdań.

7. Czas trwania lekcji

45 minut (bez projekcji filmu)

8. Uwagi do scenariusza

Scenariusz przeznaczony jest do realizacji w klasie 4.